



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupený JUDr. Miloslavem Petrželou, advokátem se sídlem Koblížná 19, Brno, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2008, č. j. 2007/7557/30, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2013, č. j. 7 A 63/2011 – 190,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

Ředitel Celního ředitelství Brno rozhodnutím ze dne 1. 10. 2007 pod č. j. 7087-03/07-010100-90 propustil žalobce (dále též „stěžovatel“) ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, neboť shledal, že žalobce dne 28. 2. 2007 v rámci plnění služebních povinností uložil blokovou pokutu ve výši 4.000 Kč, na její zaplacení vybral 200 EUR, tedy v rozporu s předpisy přijal nepovolenou měnu, do rozpočtu odvedl 4.000 Kč, čímž se obohatil o rozdíl dle platného kurzu cca ve výši 1.600 Kč. Podle ředitele se uvedeným jednáním dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu, je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru a porušil tak služební slib.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 4. 2008, č. j. 2007/7557/30 zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Stěžovatel se následně domáhal žalobou zrušení rozhodnutí žalovaného služebního funkcionáře. Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) rozsudkem ze dne 27. 10. 2010,

č. j. 7 Ca 156/2008-44 rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 3. 2011, č. j. 3 Ads 10/2011 – 77, rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

O žalobě znovu rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 5. 2011, č. j. 7 A 63/2011 - 101, rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud následně rozsudkem ze dne 5. 10. 2011, č. j. 3 Ads 128/2011 - 125 rozsudek městského soudu opětovně zrušil a věc vrátil tomuto soudu znovu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze poté rozsudkem ze dne 15. 6. 2011, č. j. 7 Ca 63/2011 - 158, rozhodnutí zrušil podle §76 odst. 1 písm. b), c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též jen „s. ř. s.“) pro vady řízení, které měly vliv na zákonnost rozhodnutí, a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Tento rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 – 31 ke kasační stížnosti žalovaného a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud přitom vyslovil právní názor, podle něhož měl městský soud provést důkaz listinami o výsledku svědků – bulharských řidičů V. a K..

Městský soud v Praze rozsudkem z 6. 11. 2013, č. j. 7A 63/2011 – 190, následně žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost

Stěžovatel proti rozsudku městského soudu podal kasační stížnost podle §103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel z rozsudku Nejvyššího správního soudu dovodil, že i ve věcech projednávaných v rámci zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, mohou být jako podklad pro rozhodnutí použity listiny z jiných řízení, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků, avšak jako jednu z podmínek pro použití těchto listin v řízení ve věcech služebního poměru podle stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí nutný předpoklad, že předmětné listiny byly prvotně, tedy v rámci jiného řízení, pořízeny v souladu se zákonem a skutečnost, že se tyto do sféry příslušného správního orgánu dostaly zákonným způsobem. Stěžovatel z toho učinil závěr, že je třeba, aby předmětné listiny, jež mají následně posloužit jako důkaz v rámci správního řízení, byly v původním řízení pořízeny procesně bezvadným způsobem.

Stěžovatel poukázal na to, že výslech svědků V. a K. byl pro účely trestního řízení opatřen procesně vadným způsobem, tím došlo k zásahu práva stěžovatele na spravedlivý proces v trestním řízení, použitím důkazu v rámci řízení správního pak došlo k pochybení správního orgánu.

Podle stěžovatele nebylo dodrženo jeho právo klást otázky svědkům vyslýcháným mimo ústní jednání; tím nebyla dodržena zásada článku 38 Listiny základních práv a svobod na projednání věci v přítomnosti stěžovatele a možnost vyjádřit se ke všem prováděným důkazům.

Stěžovatel dále v zásadě připomněl, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu z 26. 3. 2009, č. j. 5 Afs 51/2008 - 95, jsou orgány (ve věci finanční) provádět výslechy v souladu

pokračování

s českým právním řádem. Neučiní-li tak, jde o procesní pochybení, které má za následek nepoužitelnost svědecké výpovědi v neprospěch daňového subjektu.

Stěžovatel tedy setrval na přesvědčení, že vzhledem k právnímu názoru Nejvyššího správního soudu z rozsudku z 10. 9. 2013, sp. zn. 3 Ads 94/2012, měl městský soud vzít v potaz okolnosti týkající se legálního získávání důkazních listin, tedy nezbytnou podmínku, aby listiny, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků podaných v jiných řízeních, než-li v řízení, v němž má dotyčná listina sloužit jako důkaz, byly v těchto řízeních pořízeny zcela v souladu se zákonem. Stěžovatel je proto toho názoru, že bylo bezesporu nutné, aby výsledky svědků, které byly pořízeny procesně vadným způsobem, byly v rámci řízení jako důkazy odmítnuty vzhledem k nezákonnosti jejich získání.

Žalovaný ve vyjádření konstatoval, že městský soud se právním názorem Nejvyššího správního soudu bezevšak řídil, provedl důkaz listinou – protokolem o výpovědi svědků a ve spojení s dalšími důkazy dospěl k závěru o zákonném naplnění podmínek pro propuštění ze služebního poměru podle §42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud ve věci žaloby z 20. 6. 2008 postupně rozhodoval o několika kasačních stížnostech žalovaného; nynější kasační stížnost stěžovatele je tedy čtvrtá v pořadí. Kasační soud se proto nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti.

Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Stěžovatel nejenže namítl, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, ale v tomto smyslu taktéž se závěry městského soudu vede polemiku. Nejvyšší správní soud je proto toho názoru, že na kasační stížnost stěžovatele se bezesporu vztahuje ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost je proto přípustná.

Stěžovatel je toho názoru, že listinné důkazy – protokoly, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků N. T. V. a S. M. K., za situace, kdy tyto výpovědi byly provedeny nezákonně v rozporu s procesními pravidly trestního řízení (pro něž tak zůstaly nepoužitelné), nelze užít jako důkazy v řízení ve věcech služebního poměru. Stěžovatel tento názor vyvozuje z rozsudku Nejvyššího správního soudu z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 – 31, jehož závěry se podle stěžovatele městský soud neřídil v rozporu s jeho závazností.

Nejvyšší správní soud se s takovým výkladem své právního názoru neztotožnil, přičemž současně neshledal ani důvod odchytil se od svého právního názoru vysloveného v předchozím rozsudku. Nejvyšší správní soud podotýká, že k svému právnímu názoru dospěl vycházející ze závěrů své vlastní ustálené judikatury, kterou pro názornost rekapituluje následovně:

Úvahu o limitech použití důkazů získaných v trestním řízení - zejména výpověď osoby svědka či obviněného – v rámci jiného (správního) řízení přestřel Nejvyšší správní soud v rozsudku z 30. 1. 2009, 8 Afs 86/2008 – 95. Nejvyšší správní soud přitom vycházel z rozsudku z 30. 1. 2008, č. j. 2 Afs 24/2007 - 119, v němž vyložil, že listiny, z nichž je patrný obsah

výpovědi svědků z jiných řízení, mohou být také podkladem pro rozhodnutí, a to za splnění podmínek, že musí být pořízeny nezávisle na příslušném daňovém řízení, dále je třeba, aby v onom jiném řízení byly pořízeny v souladu se zákonem a aby se do sféry správce daně dostaly zákonným způsobem. Konečně musí být uvedené listiny daňovému subjektu zpřístupněny, aby se mohl seznámit s jejich obsahem a případně navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily; pokud by byly výpovědi svědků zaznamenané v listinách v rozporu s jinými důkazy provedenými v daném daňovém řízení, je třeba tyto rozpory odstranit, přičemž - je-li možno příslušného svědka předvolat - nejvhodnější cestou zpravidla bude jeho výslech, při němž mu budou nejasnosti předestřeny. Nejvyšší správní soud rovněž podotkl, že pro zákonnost rozhodnutí nestačí vypořádat se s možností užití protokolu z policejních výslechů, to je toliko první krok, jímž správní orgán získal důkaz, který musí hodnotit jednotlivě, tak i s ohledem na všechny další důkazy. Nejvyšší správní soud přitom poukázal na důkazní hodnotu výpovědi vzhledem k procesnímu postavení vypovídající osoby a uzavřel, že není možné, aby důkaz mající svůj původ v trestním řízení, byl jediným rozhodujícím důkazem.

Na základě téhož rozsudku ze dne 30. 1. 2008, č. j. 2 Afs 24/2007 - 119, publikovaném pod č. 1572/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku z 26. 3. 2009, č. j. 5 Afs 51/2008 - 95 připustil, že v případě provádění důkazu výsledkem svědka má daňový subjekt právo být o provádění svědecké výpovědi správcem daně včas vyrozuměn, smyslem a účelem takového vyrozumění je přirozeně umožnění daňovému subjektu být výslechu přítomen a klást svědkovi otázky. V rozporu se zákonem proto je snaha správce daně o účelové vyhýbání se výslechu svědků a jejich nahrazování listinnými důkazy, například protokoly o výslechu pořízenými v jiných řízeních o právech a povinnostech. V téže věci Nejvyšší správní soud však připustil limity omezující provedení důkazu výsledkem svědka, např. u toho svědka, který se zdržuje v cizině a zjevně se nehodlá do České republiky k výslechu dostavit, takže jeho předvolávání k výslechu bude neúčelné, a jeho výpověď není možno pořídit ani jiným způsobem, zejména cestou mezinárodní spolupráce v daňových věcech. Nejvyšší správní soud v projednávané věci připustil, že správce daně by byl oprávněn použít jako důkaz informace týkající se mimo jiné výpovědi dané osoby, kterou by zahraniční strana pořídila v souladu se svými vnitrostátními předpisy. Takový důkaz by ovšem nejen musel být učiněn součástí veřejné části správního spisu, ale musel by být stěžovateli také předestřen a dána mu tak možnost se k němu vyjádřit a navrhnout případně další důkazy, jež by výpověď dané osoby podpořily či naopak zpochybnily.

Nejvyšší správní soud podotýká, že Ústavní soud České republiky dokonce připouští, aby při dokazování v samotném trestním řízení i přes procesní pochybení při výpovědi svědka (zejména z hlediska omezení práva na obhajobu) bylo k takové výpovědi přihlédnuto, podmínkou je však existence soustavy dalších přímých či nepřímých důkazů (srov. usnesení Ústavního soudu z 8. 7. 2014, sp. zn. III. ÚS 1736/13, zejména odst. 26-28., obdobně srov. nálezy z 14. 5. 1999, sp. zn. IV. ÚS 135/99).

Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci k předchozí kasační stížnosti v rozsudku z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 - 31, a s odkazem na svou výše uvedenou judikaturu předně konstatoval nezávislost řízení ve věcech služebního poměru na výsledku trestního řízení. Nejvyšší správní soud poté shrnul, že listiny, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků z jiných řízení, obecně mohou být podkladem pro rozhodnutí, a že protokol o výslechu svědka provedeném v zahraničí, byť nebyl proveden v souladu s českým právem, je přesto možno použít v řízení před tuzemským orgánem jako listinný důkaz, vůči němuž má subjekt zachovány veškeré námitky.

pokračování

Vycházejí ze závěrů své dosavadní judikatury dospěl Nejvyšší správní soud ve věci stěžovatele k tomu, že ve správním řízení ve věcech služebního poměru a priori nelze odmítnout použití protokolu o výslechu svědků, který byl pořízen v trestním řízení, jen z toho důvodu, že byl tento důkaz opatřen procesně vadným způsobem. Tento právní názor zaujal Nejvyšší správní soud především proto, že provádění důkazů ve správním řízení ve věcech služebního poměru není natolik omezeno striktními procesními pravidly jako při dokazování v trestním řízení. Zákonost pořízení předmětného listinného důkazu o výpovědi bulharských svědků proto posuzoval Nejvyšší správní soud toliko z hledisek obecně kladených na svědeckou výpověď ve správním řízení ve věcech služebního poměru. Z tohoto důvodu je proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nezbytné pouze posoudit, jak obstojí podklady rozhodnutí služebního funkcionáře požadavkům §180 zákona o služebním poměru, nikoliv nakolik vyhoví striktním limitům trestního řízení. Nejvyšší správní soud připomíná, že v posuzované věci nejde o vedení trestního řízení proti stěžovateli, nýbrž o řízení ve věci propuštění ze služebního poměru z důvodu porušení služebního slibu podle §42 odst. 1 písm. d) služebního zákona. Uvedené ostatně plně odpovídá pojetí trestní odpovědnosti, jež je prostředkem postihu pachatele a ochrany společnosti *ultima ratio* (srov. §12 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník).

Nejvyšší správní soud proto v rozsudku z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 – 31, konstatoval, že i z hlediska nároků, které český právní řád klade na svědeckou výpověď ve správním řízení, byli oba svědci poučeni o povinnosti vypovídat pravdivě, o významu výpovědi svědka podle § 101 trestního řádu, o následcích křivého obvinění a křivé výpovědi svědka podle §§ 174 a 175 zákona č. 140/1964 Sb., trestního zákona; tyto okolnosti podle názoru Nejvyššího správního soudu jednak zesilují důkazní hodnotu listin, jednak poskytují dostatečnou oporu pro závěr o zákonitosti pořízení důkazu pro potřebu řízení ve věcech služebního poměru.

Pokud stěžovatel dovozuje nezákonnost pořízení takového důkazu s tím, že mu bylo v průběhu řízení upřeno jeho zákonné právo klást svědkům otázky ve smyslu § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, Nejvyšší správní soud připomíná, že v citovaném rozsudku též zdůraznil, že provede-li městský soud důkaz listinou – protokolem o výslechu svědků – stěžovateli zůstanou zachovány veškeré námitky vůči tomuto listinnému důkazu. Právě právo vznést námitky znamená možnost navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily, tak jak to stěžovatel může učinit vůči každé další listině, která je s to v řízení dokázat skutečnost a s jejímž obsahem byl stěžovatel seznámen.

Samotnou nepřítomností obhájce či stěžovatele u výslechu svědků v Bulharsku proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyla dotčena ani další práva a povinnosti stěžovatele v řízení vyplývající z §174 zákona o služebním poměru – právo nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, právo navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo klást otázky znalcům a právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.

Z dokazování, které provedl městský soud, vyplývá, že tyto protokoly nebyly jediným provedeným důkazem v řízení. Kromě uvedeného důkazu listinami provedl městský soud důkazy dalšími listinami – pokutovými bloky, výpověďmi stěžovatele a jeho kolegy D., expertízou ručního písma na pokutových blocích, záznamu z rekoznice celníků svědkem provedené služebním funkcionářem dne 7. 3. 2007. Závěry služebního funkcionáře i městského soudu při přezkumu žalovaného rozhodnutí jsou podle Nejvyššího správního soudu podporovány uceleným souhrnem důkazů, jejichž význam z hlediska prokázání stěžovatelova jednání městský soud dostatečně hodnotil.

Nejvyšší správní soud ve shodě s rozsudkem z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012-31, uzavírá, že obsah svědeckých výpovědí N. T. V. a S. M. K., které byly pořízeny, byť pro potřeby trestního řízení procesně vadně, za uvedených okolností stěžovatelova případu nepochybně obstojí coby zákonný listinný důkaz v řízení ve věcech služebního poměru. Městský soud v Praze tím, že za uvedených okolností a v souladu s § 77 odst. 2 s. ř. s. provedl důkaz listinami o výslechu svědků, dostal několika dříve vysloveným právním názorům Nejvyššího správního soudu, včetně rozsudku z 10. 9. 2013, č. j. 3 Ads 94/2012 - 31.

Z vyložených důvodů Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nevyhověl, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.)

IV. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z ustanovení § 60 s. ř. s. ve spojení s §120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti neuplatnil a ani ze spisu nevyplývaly náklady přesahující běžný rámec výdajů na jeho administrativní činnost, Nejvyšší správní soud proto žalovanému náhradu nákladů řízení rovněž nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. října 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu